

СМОКВІНА

Ганна Анатоліївна
smokvinaann@gmail.com

УДК 331.5.024.52

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ СТАНУ ТА
РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ У
КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНО-
КВАЛІФІКАЦІЙНИХ ТЕНДЕНЦІЙSTATISTICAL ANALYSIS OF THE
SITUATION AND DEVELOPMENT OF THE
LABOR MARKET OF UKRAINE IN THE
CONTEXT OF PROFESSIONAL
QUALIFICATION TRENDS

ЧАН

Тхі Тхань Тхуї
thanhtuytrantn@gmail.comк.е.н., доцент, Одеський
національний політехнічний
університетDOI: [https://doi.org/10.37634/efp.2020.10\(1\).4](https://doi.org/10.37634/efp.2020.10(1).4)асистент, Одеський
національний політехнічний
університет

SMOKVINA Hanna Anatoliivna – XXX PhD in Economics, Associate Professor, Odesa National Polytechnic University

CHAN Tkhi Tkhan Tkhuui – Assistant, Odesa National Polytechnic University

У статті окреслено стан та проблемні питання розвитку ринку праці України спираючись на статистичні дослідження у контексті професійно-кваліфікаційних тенденцій. Розглянуто основні причини що призвели до збільшення вільної робочої сили. Проаналізовано стан робочої сили, попит на ринку праці та зміни в динаміці зайнятості за секторами економіки. На підставі проведеного аналізу здійснено прогноз рівня зайнятості населення України, попиту на ринку праці за пріоритетними професійними та кваліфікованими групами на майбутні 5 років. Визначено перспективні сектори економіки, де очікується зростання та можливий спад зайнятості. Запропоновано здійснювати статистичний аналіз та визначати основні тенденції на ринку праці під час формування держзамовлення з боку держави та у разі формування переваг у виборі професій із боку населення в перспективі на 5-7 років, що дасть змогу частково розв'язати проблеми зайнятості та безробіття, забезпечивши підприємства потрібною робочою силою.

* * *

В статье обозначено состояние и проблемные вопросы развития рынка труда Украины опираясь на статистические исследования в контексте профессионально-квалификационных тенденций. Рассмотрены основные причины что привели к увеличению свободной рабочей силы. Проанализировано состояние рабочей силы, спрос на рынке труда и изменения в динамике занятости по секторам экономики. На основании проведенного анализа осуществлен прогноз уровня занятости населения Украины, спроса на рынке труда по приоритетным профессиональным и квалифицированным группам на ближайшие 5 лет. Определены перспективные сектора экономики, где ожидается рост и возможный спад занятости. Предложено осуществлять статистический анализ и определять основные тенденции на рынке труда при формировании госзаказа со стороны государства и при формировании предпочтений при выборе профессий со стороны населения в перспективе на 5-7 лет, что позволит частично решить проблемы занятости и безработицы, обеспечив предприятия нужной рабочей силой.

* * *

Introduction. The transformation of social, economic and social relations in the current context of globalization has led to a structural crisis in the labor market. The formation of the knowledge economy, the benefits of information technology, the rapid development of the service sector, changes in working conditions and content, strong competition require review, update and adapt the system of regulation and development of the labor market, with the needs of skilled labor. Unfortunately, the state policy in this direction does not provide an integrated approach to forecasting supply and demand for skilled labor in today's conditions.

The purpose of the paper is to conduct a statistical analysis of the state and development of the labor market of Ukraine in the context of professional and qualification trends and identify promising areas of employment.

Results. The state and problematic issues of the labor market development of Ukraine are determined based on statistical research in the context of professional and qualification trends. The main reasons that led to the increase in free labor are considered. The state of the labor force, demand in the labor market and changes in employment dynamics by sectors of the economy are analyzed. On the basis of the conducted analysis the forecast of the level of employment of the population of Ukraine, demand in the labor market on priority professional and qualified groups for the next 5 years is carried out. Promising sectors of the economy have been identified where growth is expected and employment may decline.

Conclusion. It is proposed to carry out statistical analysis and identify the main trends in the labor market in the formation of government procurement by the state, as well as in the formation of preferences in the choice of professions by the population for 5 to 7 years, which will partially solve employment and unemployment.

Ключові слова: попит, пропозиція, робоча сила, ринок праці, зайнятість, безробіття, прогноз, професійно-кваліфікаційні тенденції, статистичний аналіз

Ключевые слова: спрос, предложение, рабочая сила, рынок труда, занятость, безработица, прогноз, профессионально-квалификационные тенденции, статистический анализ

Keywords: demand, supply, labor force, labor market, employment, unemployment, forecast, professional qualification trends, statistical analysis

ВСТУП

Ринок праці та економічний стан України останнім часом перебуває на етапі трансформаційних змін, що зумовлено негативними наслідками, до яких належать:

- скорочення валового внутрішнього продукту;
- зниження рівня продуктивності праці;
- брак попиту на продукцію власного виробництва і, як наслідок, вітчизняні підприємства закриваються, що призводить до соціальної напруги серед населення через зростання безробіття;
- ускладнення умов зайнятості, через поширення нестандартної зайнятості; міграція та еміграція з України тощо.

Перетворення соціальних, економічних та суспільних відносин у сучасних умовах глобалізації призвели до структурної кризи ринку праці. Становлення економіки знань, переваги інформаційних технологій, стрімкий розвиток галузі сфери послуг, зміни умов та змісту праці, потужна конкуренція вимагають переглянути, відновити та адаптувати систему регулювання та розвитку ринку праці, до потреб підприємств у кваліфікованій робочій силі. На жаль, державна політика у цьому напрямі не передбачає інтегрального підходу до прогнозування попиту і пропозиції на професійно-кваліфіковану робочу силу в умовах сучасності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Питанням стану, реформування, розвитку, координації різних аспектів ринку праці було присвячено чимало праць вітчизняних науковців, зокрема Н.О. Величко, О.С. Кваша, С.В. Глінчевська, Н.Г. Гончаренко, Д.О. Бесчастна, Л.С. Мельничук та інші.

Н.Г. Гончаренко підкреслює невизначену ситуацію, що спостерігається й у напрямі зайнятості населення. Як показують дослідження, за останні роки відбувається значне скорочення зайнятого населення та зростає рівень безробіття [1].

На проблему безробіття як одну з ключових проблем сучасності вказує і Л.С. Мельничук: «Найбільш гострою серед соціально-економічних проблем в Україні є проблема безробіття. Безробіття у нашій країні набуло масового характеру і становить реальну загрозу для державного та суспільного благополуччя, відбувається зростання напруги на ринку праці, рівня та тривалості безробіття, поширюється розвиток вимушеної неповної та неформальної зайнятості, нелегальна трудова міграція тощо. Отже, проблема соціальної захищеності та зайнятості населення є вкрай актуальною для суспільства та держави» [1,2].

С.В. Глінчевська досліджує розбалансованість ринку праці, що характеризується невідповідністю кількісно-якісних параметрів пропозиції робочої сили та попиту на неї. Розбалансованість виявляється за умови формування на ринку праці надлишкової або працедефіцитної кон'юнктури [3].

Г.А. Смоквіна та інші автори розглядають проблеми ринку праці крізь призму безробіття серед молоді України, яка є наслідком відсутності чітко вираженої державної політики у сфері зайнятості, не-

достатнього рівня реформування трудового законодавства, існування диференціації регіональних ринків праці, а також нездатності робочої сили конкурувати [4].

Водночас, залишаються недостатньо розглянутими питання стану та розвитку ринку праці, спираючись на статистичні дослідження в контексті професійно-кваліфікаційних тенденцій.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У статті використано методи: наукового дослідження для проведення аналізу літературних джерел, статистичного аналізу та прогнозування для уточнення показників ринку праці.

МЕТА роботи – проведення статистичного аналізу стану та розвитку ринку праці України в контексті професійно-кваліфікаційних тенденцій та виявлення перспективних напрямів зайнятості населення.

РЕЗУЛЬТАТИ

Економічна криза України та світу має негативні наслідки, що відображаються на економічних показниках та впливає на попит та пропозицію робочої сили та віддзеркалюється в професійно-кваліфікаційній невизначеності.

Зміни пенсійної реформи, зростання рівня безробіття, низький рівень оплати праці, податковий тиск, зростання тіньової економіки, еміграція кваліфікованої робочої сили призвели до загострення проблем на ринку праці. Такі стратегічно проблемні питання, на жаль, не може бути вирішено за короткий час.

За інформацією співробітників відділу соціально-економічних проблем праці Інституту економіки та прогнозування НАН України, «...дисонанс якісної та кількісної підготовки кадрів призводить до підвищення структурного безробіття, що має вплив на ефективність функціонування економіки, розвиток науково-технічного прогресу; зниження виробництва товарів та послуг, а отже, скороченню ВВП» [5].

За даними Державного центру зайнятості населення України останнім часом збільшується попит на робітничі професії, тоді як пропозицію очолюють фахівці з вищою освітою. Проте разом із надмірною пропозицією на робочу силу формується незадоволений попит на вільні робочі місця. Така ситуація, як правило, складається через невідповідність вимог, висунутих до професійного та кваліфікаційного рівня працівників. Тобто особливе значення набуває статистичний аналіз стану та тенденцій професійно-кваліфікаційного попиту.

З метою визначення стану та тенденцій ринку праці України проведено статистичний аналіз відповідних показників у 2015-2020 рр.

За даними щорічного Рейтингу Світового банку «Doing Business», який визначає рівень легкості ведення бізнесу у країнах світу, у 2015 р. Україна займала 96 позицію серед 190 країн, у 2019 р. займала 71 позицію та має тенденцію у 2020 р. досягнути 64 позиції, рис. 1 [6].

За даними Державної служби статистики України, чисельність зайнятого населення у працездатному віці у 2019 р. склала 16,6 млн осіб, чисельність безробітних

за методологією МОП становить 1,462 тис. осіб, (детальніше у табл. 1).

Як бачимо, за досліджувані періоди ринок праці Україна не змінює своїх основних тенденцій на стрімке покращення. У 2019 р. населення працездатного віку від 15-70 років збільшилося на 0,8 в.п. порівняно з 2017 р., у 2020 р. показник має тенденцію до збільшення на 0,3 в.п. порівняно з 2019 р. Рівень зайнятого населення за роками також має тенденцію до збільшення. Рівень безробіття у 2019 р. знизився на 0,6 в.п. порівняно з 2018 р., але у 2020 р. спостерігається тенденція до зростання на 0,4 в.п. що є наслідком впливу карантинних заходів.

За умовами стабільного розвитку економіки та за браком впливу різноманітних чинників, які можуть вплинути на рівень зайнятості можна спрогнозувати її загальну тенденцію на найближчі 5 років використовуючи метод екстраполяції (табл. 2).

Як видно з наведених даних табл. 2, відносно базового 2015 р. за роками зростання темп росту зайнятості в середньому склало + 0,1 %, за винятком негативних коливань у 2017-2018 рр.

За умовами дослідження динаміки ринку праці, доцільно проаналізувати зайнятість населення за секторами економіки (табл. 3).

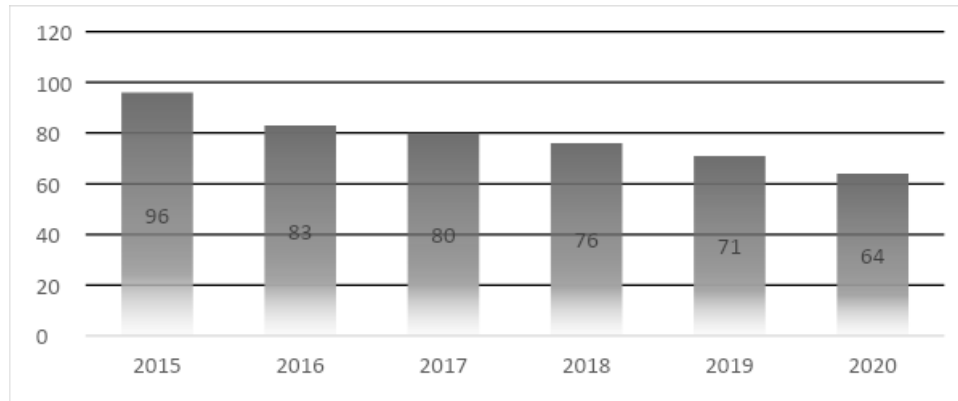

Рисунок 1.1. Місце України в Рейтингу Світового банку «Doing Business» [6]

Таблиця 1

Аналіз стану робочої сили у віці 15-70 років за 2015-2019 рр. та за 1 квартал 2020 р. [7]

Показники	Усе населення					
	2015	2016	2017	2018 р.	2019 р.	2020 р.
Робоча сила, (тис. осіб)	18097,9	17955,1	17854,4	17939,5	18066,0	18038,9
Рівень участі населення в робочій силі, %	62,4	62,2	62,0	62,6	63,4	63,7
Зайняте населення, (тис. осіб)	16443,2	16576,9	16156,4	16360,9	16578,3	16 490,0
Рівень зайнятості, %	56,7	56,3	56,1	57,1	58,2	58,2
Безробітне населення (за методологією МОП), тис. осіб	1654,7	1678,2	1698,0	1578,6	1487,7	1548,9
Рівень безробіття (за методологією МОП), %	9,1	9,3	9,5	8,8	8,2	8,6

Таблиця 2

Прогноз рівня зайнятості населення України до 2025 р. [розроблено на засадах [7]]

Роки	Чисельність зайнятого населення	Темп росту	
		відповідно до 2015 року	відповідно до попереднього періоду
2015	16443,2	100	100
2016	16576,9	100,81	100,81
2017	16156,4	98,26	97,46
2018	16360,9	99,50	101,27
2019	16578,30	100,82	101,33
2020	16490,00	100,28	99,47
2021	16507,51	100,39	100,11
2022	16525,04	100,50	100,11
2023	16542,59	100,60	100,11
2024	16560,16	100,71	100,11
2025	16577,74	100,82	100,11

Таблиця 3

Прогноз темпів росту зайнятості в Україні за секторами економіки, % [8]

Сектор	2015/2020	2015/2025
Сільське господарство, лісове господарство, рибне господарство	121,1	130,6
Гірнична справа і відкриті розробки	108,5	118,5
Виробництво	109,3	119,1
Постачання електроенергії, газу, пари, кондиціонування повітря	101,6	108,9
Водопостачання, водовідведення, поводження з побутовими відходами, охорона навколишнього середовища	107,8	117,0
Будівництво	98,6	101,1
Гуртова й роздрібна торгівля; ремонт автомобілів і мотоциклів	94,5	98,9
Транспортування і складування	110,2	119,0
Послуги із забезпечення житлом і харчуванням	91,2	93,1
Інформаційні технології та комунікації	93,4	89,8
Фінансова діяльність і страхування	109,6	116,6
Діяльність у сфері нерухомості	94,3	103,2
Професійна, науково-технічна діяльність	82,1	84,4
Адміністративні послуги і служби підтримання	104,0	106,2
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	106,0	110,5
Освіта	94,9	94,0
Охорона здоров'я й соціальна робота	97,7	100,1
Мистецтво, розваги і відпочинок + Інша діяльність у сфері послуг	71,9	73,9
Усього у секторах	102,4	107,7

Найбільш стійке зростання зайнятості очікується за секторами: сільське господарство, лісове господарство, рибне господарство зростання на +21,1 % у 2020 р., та +30,6 % у 2025 р.; гірнична справа і відкриті розробки майже на +8,5 % у 2020 р., та 18,5 % у 2025 р.; виробництво на +9,3 % у 2020 р., та +19,1 % у 2025 р.; транспортування і складування на +10,2 % у 2020 р. й на +19,0 % у 2025 р.; водопостачання, водовідведення, поводження з побутовими відходами, охорона навколишнього середовища на +7,8 % у 2020 р. та на +17,0 % у 2025 р.; фінансова діяльність і страхування зростання на +9,6 % у 2020 р., та +16,6 % відповідно у 2025 р.; державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування на +6,0 % у 2020 р. та +10,5 % у 2025 р.

Найбільший спад зайнятості спостерігається за секторами: мистецтво, розваги і відпочинок та інша діяльність у сфері послуг на -28,1 % у 2020 р. й на -26,1 % у 2025 р.; професійна, науково-технічна діяльність на -17,9 % у 2020 р. та на -15,6 % відповідно у 2025 р.

За наведеними даними Міністерства освіти й науки України очікується зростання рівня зайнятості населення у 2020 р. в середньому приблизно на 2,4 %, у 2025 р. приблизно на 7,7 %. Для отримання таких позитивних змін необхідно обрати низку напрямів у сфері зайнятості за секторами економіки:

- розвиток національної економіки як основи для забезпечення продуктивної зайнятості та створення нових робочих місць;
- стимулювання розвитку підприємництва та самозайнятості;
- забезпечення створення гідних умов праці та деініціалізація відносин у сфері зайнятості населення;
- розвиток системи професійної (професійно-технічної) освіти та забезпечення створення умов для професійного навчання впродовж життя;
- забезпечення розвитку інклюзивного ринку пра-

ці, сприяння зайнятості молоді;

– реформування державної служби зайнятості та забезпечення інноваційного розвитку послуг на ринку праці;

– забезпечення реалізації ефективної державної політики у сфері трудової міграції [9, 10].

Кожен із зазначених напрямів має перелік заходів, що дозволять: збільшити кількість зайнятого населення у працездатному віці, зокрема молоді; зменшити рівень безробіття; створити належні умови для зменшення питомої ваги неформальної зайнятості; покращити якість та гідність робочих місць та умов праці, надати можливості для підвищення професійно-кваліфікаційного рівня населення тощо.

Зміни у динаміці зайнятості за секторами має значний вплив на професії, які притаманні конкретному сектору. Такі зміни важливі для загального аналізу та прогнозу й далі переносяться на зайнятість за найбільш пріоритетними професійними групами (табл. 4).

У табл. 4 наведені статистичні дані за звітні 5 років, на підставі яких здійснено прогноз професійних груп за секторами на майбутні 5 років. За всіма наведеними професійними групами визначено стабільний ріст та позитивна тенденція. Найбільш пріоритетними професіями з найвищим темпом росту визначені: робітники, що обслуговують обробляюче устаткування; робітники, що обслуговують виробниче устаткування, складальники; водії автотранспортних засобів та робітники з обслуговування, тобто сектор виробництво та транспортування і складування.

Подальший аналіз зайнятості та прогнозу на попит ринку праці доцільно здійснити за загальним рівнем кваліфікації, який оцінюється за 4-ма рівнями освіти населення: 1 (найвищий) – вища освіта; 2 (високий) – незакінчена вища освіта; 3 (середній) – професійно-технічна освіта, 4 (низький) – повна середня освіта й нижче (табл. 5) [8].

Таблиця 4

Стан та прогноз попиту на ринку праці за пріоритетними професійними групами тис. осіб

[розроблено на засадах [8]]

Сектор	Код та назва професії	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Сільське господарство, лісове господарство, рибне господарство	6100. Рослинники та тваринники, робітники, що займаються рибним промыслом	116,09	117,68	125,73	126,56	128,40	131,61	134,90	138,27	141,73	145,27
Гірнична справа і відкриті розробки	7100. Гірники, вибуховники, малярі, лакувальники, чистильники частин будинку	177,54	177,57	176,42	177,57	179,76	180,32	180,88	181,44	182,01	182,57
Виробництво	8000. Бригадир на дільницях основного виробництва (інші виробництва)	2,10	2,13	2,09	2,12	2,15	2,16	2,18	2,19	2,20	2,21
	8100. Робітники, що обслуговують оброблююче устаткування	288,80	290,74	293,35	297,33	301,37	304,60	307,86	311,16	314,49	317,86
	8200. Робітники, що обслуговують виробниче устаткування, складальники	351,05	356,65	356,12	360,15	365,89	369,70	373,54	377,42	381,35	385,32
Транспортування і складування	8322. Водії автотранспортних засобів та робітники з обслуговування	842,12	853,91	857,67	865,59	877,19	886,18	895,26	904,44	913,71	923,08
Водопостачання, водовідведення, поводження з побутовими відходами, охорона навколишнього середовища	7130. Покрівельники, лицювальники, склярі, водопровідники та електрики	262,25	265,13	263,30	264,65	266,62	267,72	268,83	269,95	271,06	272,18
Фінансова діяльність і страхування	3400. Дилери, брокери, агенти, інспектори, музиканти, тренери, соціальні працівники	413,47	417,92	414,91	416,98	420,60	422,40	424,21	426,02	427,85	429,68
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	1000. Законодавці, вищі державні службовці, вищі посадові особи	7,23	7,30	7,29	7,31	7,37	7,41	7,45	7,49	7,53	7,57
Адміністративні послуги і служби підтримки	1400. «Менеджери (управителі) у різних сферах»	244,15	246,91	245,16	246,81	249,11	250,37	251,63	252,90	254,17	255,45
	1200. Керівники підприємств та підрозділів	244,93	247,37	245,73	247,04	249,08	250,13	251,18	252,24	253,30	254,37
	1220. Керівники виробничих підрозділів у галузях економіки	308,83	312,35	312,18	314,77	318,71	321,23	323,77	326,32	328,90	331,50
	1300. Керівники малих підприємств без апарату управління	96,27	97,38	97,49	98,12	99,11	99,83	100,56	101,29	102,03	102,78

Таблиця 5

Прогноз попиту на ринку праці за пріоритетними кваліфікаційними групами, тис. осіб [розроблено на засадах [8]]

Сектор	Назва кваліфікації	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
– Сільське господарство, лісове господарство, рибне господарство	Аграрні науки та продовольство, Ветеринарна медицина, <i>низький</i>	3481,76	3524,49	3622,33	3646,24	3689,94	3836,70	3989,29	4147,96	4312,93	4484,47
	Аграрні науки та продовольство, Ветеринарна медицина, <i>найвищий</i>	477,96	481,75	483,06	484,32	488,07	494,54	501,09	507,73	514,46	521,28
	Аграрні науки та продовольство, Ветеринарна медицина, <i>вищий</i>	627,45	631,55	630,77	631,59	635,84	640,89	645,98	651,11	656,29	661,50
– Гірнична справа і відкриті розробки – Виробництво	Виробництво та технології, <i>середній</i>	598,45	605,53	609,81	614,44	621,99	637,02	652,42	668,18	684,33	700,87
	Виробництво та технології, <i>найвищий</i>	203,11	205,32	204,57	205,74	207,59	210,34	213,13	215,95	218,82	221,72
	Інформаційні технології, <i>найвищий</i>	164,32	166,19	165,57	166,87	168,82	171,43	174,08	176,76	179,49	182,27
	Інформаційні технології, <i>середній</i>	817,87	828,15	831,80	838,63	849,17	868,93	889,14	909,83	931,00	952,66
	Механічна інженерія, <i>найвищий</i>	386,88	391,19	389,95	392,46	396,44	402,20	408,05	413,98	419,99	426,10
	Механічна інженерія, <i>середній</i>	317,18	320,48	321,37	323,82	327,73	334,09	340,58	347,19	353,93	360,80
	Хімічна та біоінженерія, <i>найвищий</i>	565,84	572,48	570,95	575,21	581,60	591,06	600,68	610,45	620,38	630,47
	Хімічна та біоінженерія, <i>найвищий</i>	120,82	121,94	121,44	122,44	122,38	123,63	124,88	126,15	127,44	128,73
– Транспортування і складування	Сфера обслуговування, <i>середній</i>	967,90	980,76	1005,33	1013,32	1026,82	1067,68	1110,17	1154,35	1200,29	1248,05
– Водопостачання, водовідведення, поводження з побутовими відходами, охорона навколишнього середовища	Сфера обслуговування, <i>вищий</i>	63,28	63,98	63,96	64,25	64,81	65,80	66,81	67,83	68,87	69,93
– Фінансова діяльність і страхування											
– Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування – Адміністративні послуги і служби підтримки	Соціальна робота, <i>найвищий</i>	1090,49	1102,60	1097,09	1103,98	1114,22	1128,49	1142,94	1157,58	1172,40	1187,42
	Соціальна робота, <i>вищий</i>	345,66	358,73	358,24	360,49	364,07	379,57	395,73	412,57	430,14	448,45
	Управління та адміністрування, <i>вищий</i>	837,21	846,73	850,23	855,76	864,71	882,39	900,44	918,85	937,64	956,82
	Управління та адміністрування, <i>середній</i>	307,61	310,98	311,81	313,79	316,97	322,91	328,97	335,14	341,43	347,83
	Управління та адміністрування, <i>найвищий</i>	333,44	337,20	336,27	337,53	340,41	344,91	349,47	354,09	358,77	363,52

За даними Міністерства освіти й науки України значний спад спостерігався у 2016 р. для працівників із середнім та низьким рівнем кваліфікації. Починаючи з 2017 р., категорія зазначених працівників має стрімку тенденцію до зростання порівняно з попитом на працівників із високим та найвищим рівнем кваліфікації. За прогнозними даними позитивна тенденція буде здійснюватися поступово з кроком у середньому на +2 % щорічно починаючи з 2018 р.

Така тенденція пов'язана з недостатньо професійною орієнтацією молоді та значною кількістю навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, що призвела до збільшення кількості фахівців із вищою освітою, порівнюючи з обсягом робітничих професій майже вдвічі. Нещодавно ринок робочої сили був перенасичений бухгалтерами, юристами, економістами, маркетологами, психологами. Так за період 2009-2015 рр. на одне вакантне робоче місце економіста претендувало 86 осіб, а бухгалтера більше як 30 [11]. Однак потреби економіки у робочій силі з проведеного статистично дослідження дало змогу виявити і зрозуміти сучасні тенденції які зумовлені зовсім іншими потребами.

ВИСНОВКИ

Перехід України до нового етапу розвитку – доби розвитку економіки знань, повинен супроводжуватися зростанням інноваційних технологій, розвитком механізму ринку праці, об'єднуючи наукові знання в освітньому просторі забезпечуючи потреби сучасного ринку в професійно-кваліфікованих кадрах. Не менш важливим на етапі трансформації економіки є питання якості, рівню освіти, вмінь та можливостей відповідати потребам ринку.

Статистичний аналіз, прогноз та тенденції ринку праці з урахуванням попиту роботодавців необхідно використовувати для формування держзамовлення з боку держави та у формуванні переваг під час вибору професій із боку населення в перспективі на 5-7 років. З урахуванням таких умов можливо частково вирішиться проблема зайнятості та безробіття для забезпечення підприємства якісною та затребуваною робітничою професією. Перспективами подальших розробок у даному напрямку є дослідження питань розвитку інклюзивного ринку праці та сприяння зайнятості молоді.

Список використаних джерел

1. Гончаренко Н.Г. Аналіз ринку праці та проблеми зайнятості населення України. *Економіка та управління національним господарством*. 2018. Випуск 25. С. 35–38. URL: http://bses.in.ua/journals/2018/25_2018/9.pdf
2. Мельничук Л.С. Основні проблеми зайнятості населення України. *Наукові праці. Економіка*. 2012. Вип. 177. Т. 189. С. 105–108. URL: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/economy/2012/189–177–20.pdf>
3. Глінчевська С.В. Соціально-економічний аналіз стану ринку праці в Україні. *Економіка і організація управління*. 2016. 2 (22). С. 319–324. URL: <http://jeou.donnu.edu.ua/article/view/4825/4856>
4. Смоквіна Г.А., Крисенко А.В. Проблеми безробіття серед молоді України. *Проблеми ринку та розвитку регіонів України у 21 столітті*: матеріали четвертої міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (Одеський національний політехнічний університет, Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. Одеса, 12–19 грудня 2013).

Одеса, 2013. С. 95–97. URL: <http://economics.opu.ua/files/science/2013/12.12/Tezi.pdf>

5. Як змінився ринок праці в Україні. *Роботодавець завжди на твоєму боці*. URL: <https://robotodavets.org.ua/2018/12/12/yak-zminyvsya-rynok-pratsi-v-ukrayini.html>

6. Інформація з виконання Плану дій щодо підвищення позиції України в рейтингу Світового банку «Ведення бізнесу» (Doing Business), затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1413 станом на 31.07.2020. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=05376d6c-3772-4027-ac6f-73e33e2905a8&title=DoingBusiness2019>

7. Демографічна та соціальна статистика. Ринок праці. Зайнятість та безробіття. *Державна служба статистики України*. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/tr.htm

8. Аналітичний звіт щодо професійно-кваліфікаційного прогнозування в Україні. 2017 р. м. Київ. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nrk/Analitichni-materiali/2-analitichniy-zvit-shchodo-profesiyno-kvalifikatsiynogo-prognozuvannya-v-ukraini.pdf>

9. Розпорядження Про затвердження основних напрямів реалізації державної політики у сфері зайнятості населення та стимулювання створення нових робочих місць на період до 2022 року. Кабінет міністрів України. Від 24 грудня 2019 р. № 1396-р. Київ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1396–2019-%D1%80#Text>

10. Розпорядження Про затвердження плану заходів щодо реалізації Основних напрямів реалізації державної політики у сфері зайнятості населення та стимулювання створення нових робочих місць на період до 2022 року. Кабінет міністрів України. Від 3 березня 2020 р. № 216-р. Київ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/216–2020-%D1%80#Text>

11. Величко Н.О. Аналіз стану ринку праці як необхідна складова прогнозування потреб робітничих кадрів в освітньому просторі професійно-технічних навчальних закладів. *Інформаційно-комунікативне пространство как новая среда личности*: матеріали конференції (Запоріжжя, 06.05.2010). URL: <http://lib.iitta.gov.ua/5687/1/%D0%90%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%BA%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B4%D0%BB%D1%8F%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D0%BD%D0%BE%D0%B7%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%D1%83%D0%9F%D0%A2%D0%9D%D0%97.pdf>

References

1. Honcharenko N.H. Analysis of the labor market and employment problems of the population of Ukraine. *Economics and management of the national economy*. 2018. Issue 25. pp. 35–38. URL: http://bses.in.ua/journals/2018/25_2018/9.pdf (in Ukrainian).
2. Melnychuk L.S. The main problems of employment of the population of Ukraine. *Scientific works. Economy*. 2012. Issue 177. Vol. 189. pp. 105–108. URL: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/economy/2012/189–177–20.pdf> (in Ukrainian)
3. Hlinchevska S.V. Socio-economic analysis of the labor market in Ukraine. *Economics and organization of management*. 2016. № 2 (22). pp. 319–324. URL: <http://jeou.donnu.edu.ua/article/view/4825/4856> (in Ukrainian).
4. Smokvina H.A., Krysenko A.V. Problems of unemployment among the youth of Ukraine. *Problems of the market and development of regions of Ukraine in the 21st century*: Proceedings of the fourth international scientific-practical Internet conference (Odessa National Polytechnic

University, Institute of Market Problems and Economic and Environmental Research of the NAS of Ukraine. Odesa, December 12–19, 2013). Odesa, 2013. pp. 95–97. URL: <http://economics.opu.ua/files/science/2013/12.12/Tezi.pdf> (in Ukrainian).

5. How the labor market in Ukraine has changed. *The employer is always on your side*. URL: <https://robotodavets.org.ua/2018/12/12/yak-zminyvsya-rynok-pratsi-v-ukrayini.html> (in Ukrainian).

6. Information on the implementation of the Action Plan to increase Ukraine's position in the World Bank's Doing Business rating, approved by the order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 04.12.2019 № 1413 as of 31.07.2020. Ministry of Economic Development, Trade and Agriculture of Ukraine. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=05376d6c-3772-4027-ac6f-73e33e2905a8&title=DoingBusiness2019> (in Ukrainian).

7. Demographic and social statistics. Labor market. Employment and unemployment. *State Service of Statisticians of Ukraine*. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/rp.htm (in Ukrainian).

8. Analytical report on professional qualification forecasting in Ukraine – November 9, 2017. Kyiv. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nrk/Analitichni-materialy/2-analitichniy-zvit-shchodo-profesiyno-kvalifikatsiynogo-prognozuvannya-v-ukraini.pdf> (in Ukrainian).

9. Order on approval of the main directions of

implementation of the state policy in the field of employment and stimulation of creation of new jobs for the period till 2022. Cabinet of Ministers of Ukraine. From December 24, 2019 № 1396-r. Kiev. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1396-2019-%D1%80#Text> (in Ukrainian).

10. Order on approval of the action plan for the implementation of the Main directions of implementation of the state policy in the field of employment and stimulation of creation of new jobs for the period until 2022. Cabinet of Ministers of Ukraine. From March 3, 2020 № 216-r. Kiev. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/216-2020-%D1%80#Text> (in Ukrainian).

11. Velychko N.O. Analysis of the state of the labor market as a necessary component of forecasting the needs of workers in the educational space of vocational schools. *Information and communication space as a new environment of personality: Proceedings of the conference* (Zaporizhzhia, 06.05.2010). URL:

http://lib.iitta.gov.ua/5687/1/%D0%90%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7_%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%BA%D1%83_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96_%D0%B4%D0%BB%D1%8F%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D0%BD%D0%BE%D0%B7%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%83_%D0%9F%D0%A2%D0%9D%D0%97.pdf (in Ukrainian).